

Välfungerande samverkan i korthet

På den här sidan hittar du en sammanfattning av konkreta tips och viktiga faktorer att tänka på för att inleda och förbättra samverkan. De är baserade på aktuell kunskap och erfarenhet på området samt de lokala exemplen på välfungerande samverkansformer som finns beskrivna på sidan.

Samverkan kan vara ett organisatoriskt sätt att lösa en utmanande uppgift som den egna organisationen inte klarar av på egen hand. Samverkan kan också beskrivas som en form av systematiserat samarbete. Genom en väl organiserad samverkan kan verksamheter använda sina resurser mer effektivt och lättare uppnå gemensamma mål.

Det här är några punkter som har betydelse för en god samverkan:

En ledning som prioriterar samverkan

Samverkan är till stor del en ledningsfråga. Det är avgörande att ledningen prioriterar samverkan och att det finns drivande chefer som ser värdet i att initiera och utveckla samverkan, särskilt på mellanchefernivå eller andra chefer som står närmast det operativa arbetet.

En tydlig arbetsstruktur med ansvarsfördelning, kontaktvägar och rutiner

En viktig förutsättning för samverkan är att ha en tydlig och funktionell struktur för ansvarsfördelning, kontaktvägar och gemensamma rutiner. Det underlättar också att formalisera en sådan struktur i skriftliga överenskommelser – det blir mer förutsägbart, transparent och minskar personberoendet. För att samverkan ska fungera på lång sikt är det viktigt att bygga strukturen på roller och inte på enskilda personer.

Stabila organisationer

Det är lättare att ha en god samverkan om de samverkande parterna inte påverkas av återkommande organisationsförändringar eller en hög personalomsättning. För att undvika att de förändringar som uppstår i organisationen ska ha negativ effekt på samverkan behöver det finnas en strategi för hur upparbetade samverkansstrukturer, i form av exempelvis kontaktvägar, gemensamma rutiner och ansvarsfördelning, kan anpassas efter nya förutsättningar.

Kunskap om, och respekt för varandra

Kunskap om, och respekt för varandras uppdrag och professioner är också en framgångsfaktor för god samverkan. Genom att ha kunskap om vad de andra parterna ska och kan göra undviker man felaktiga förväntningar på varandra, kan ta tillvara de kompetenser som finns inom olika professioner, och samtidigt berika de olika

perspektiven arbetet. Samverkan underlättas också av att deltagarna ser likadant på problem, behov och åtgärder på samverkansområdet.

Gemensamma målgrupper och mål

Det är viktigt att utgå från en gemensam målgrupp och tydliga gemensamma mål. Det skapar tydlighet och en gemensam grund för vad samverkan ska handla om och vad den ska leda till. Målen bör vara långsiktiga och mätbara. För att utveckla en långsiktig god samverkan är det viktigt att också utvärdera den regelbundet och visa att den leder till en bättre arbetsprocess och bättre resultat.

Gemensamma forum och rutiner för beslut

För att samverkansarbetet ska fungera är det avgörande att det finns en regelbunden kommunikation och etablerade former för hur samverkansgruppen ska fatta gemensamma beslut.

I praktiken kan formerna för samverkan vara uppbyggda på olika sätt. Men det behöver finnas både informella och formella mötesplatser, och det är en fördel att vara placerade på samma ställe fysiskt. Det skapar kortare beslutsvägar och mer möjligheter till informella kontakter, något som kan öka tilliten mellan de samverkande parterna.

Fokus på varje individs behov

Det gemensamma arbetet bör i första hand fokusera på varje individs behov, snarare än vad som är enklast för de enskilda, samverkande organisationerna. Det är lättare att arbeta konstruktivt och flexibelt med individen i fokus, och det leder också ofta i sin tur till bättre samverkan.

Kunskap om samverkan hos varje organisation som deltar

För att utveckla en hållbar samverkan krävs att organisationerna som deltar har kunskap om samverkan och ett systematiskt förändringsarbete. Därför är det viktigt att lägga tid på att utveckla en samverkanskunskap inom varje organisation, det vill säga kunskap och förståelse för samverkansprocessens grundläggande förutsättningar. Utifrån en sådan kunskap kan sedan varje organisation analysera sin egen samverkan och identifiera vad som underlättar eller försvårar den, och också vidareutveckla samverkan.

Praktiska tips för samverkan

Skapa *samsyn* kring mål och arbetssätt genom exempelvis:

- konkreta och mätbara mål
- gemensam och avgränsad målgrupp
- utbildning i samverkanskompetens
- kunskap om varandras verksamhet, regelverk och ”verktygslådor”
- gemensamma introduktioner för nyanställda
- gemensamma planeringsdagar, studiebesök och fortbildning
- kontinuerlig uppföljning och revidering av mål och arbetssätt

Skapa smidighet och *struktur* i det dagliga arbetet genom exempelvis:

- samlokalisering, geografisk närhet eller regelbundna mötesdagar
- gemensamma och dokumenterade rutiner för samverkan
- kontinuerliga möten för information, diskussion, planering och beslut
- utnyttjande av varandras ”verktygslådor” för individanpassning av insatser
- flerpartsmöten för planering och uppföljning tillsammans med de aktuella individerna
- gemensamma handlingsplaner för de aktuella individerna